

AMERIKALAISTUTTAMINEN

Kirj. Kristen Svanum.
(Suomennos)

SIIRTOLAISELLA Yhdysvaltoihin saavuttuaan on monenlaisia vaikeuksia edessään. Hän on aivan kuin sellainen kasvi, joka on maaperästänsä irrotettu ja istutettu sille vieraseen maahan; pitkä-aikainen ja tuskallinen adoptioimisprosessi — vieraisiin oloihin mukautuminen — on hänen edessään.

Ihmisten käytös ja seuraelämän tavat eroavat niistä tavoista, joihin hän on tottunut. Elämän tavat kaikissa eri muodoissaan ovat aivan vieraita hänelle. Vieläpä sellaisetkin asiat, joiden kanssa täytyy olla tekemisissä jokapäiväisten elämäntätömyyksien ostamisessa — painot, mitat ja monet muut esineet, paljon eroavat niistä, joihin uusitulokas on aikaisemmin tutustunut. Hänen työhönsäkin nähden suhde on aivan samallinen. Ensimmäiseksi hänen on opittava se, kuinka menestyksellisesti voi saada työn. Silloin hän huomaakin, että tuotantoprosessi usein pienissä, mutta kuitenkin tärkeissä yksityiskohdissa eroaa niistä menettelytavoista, joihin hän on kotimaassaan tutustunut.

Mutta siirtolaisten enemmistöä kohdanneista vastuksista kaikkein pahin on kielen oppiminen. Englannin kieli on ehkä rikkain maailmassa. Siinä on enemmän sanoja ja vaikuttavampia, ovelampia, sekä hienompia ajatusten ilmaisuuden piirteitä kuin missään muussa kielessä. Mutta samalla se kuitenkin on rakenteeltaan epäloogillisin, mitä voidaan ajatella. Erittäinkin sen ääntäminen on vaikeaa.

Esimerkiksi sellaisessa kuin espanjan kielessä kun oppii muutamia yksinkertaisia sääntöjä, niin jo voi minkä tahansa kirjoitetun sanan lausua. Englannin kieli ei ole tällainen. Yhdellä kerralla kirjain lausutaan yhdellä tavalla, toisella kerralla toisella tavalla. Jollain kerralla korko, eli äänen paino pannaan tälle ja joskus tuolle tavulle. Tämä näyttää riippuvan enemmän sattumista kuin sääntöistä ja silloin mitä enemmän opiskelija tutustuu englannin kieleen, sitä enemmän ja enemmän hän näyttää kohtaavan vastuksia sen oppimisessa.

Siitä huolimatta kielen oppiminen on välttämättömyys. Ennenkuin hän voi uuteen ympäristöönsä mukautumisprosessissa edistyä, hänen täytyy jossain määrässä kyetä puhumaan englannin kieltä. Ja hänen kuitenkin täytyy itsensä sovelluttaa näihin oloihin, jos vain mieli liittyy "elämän, vapauden ja onnellisuuden" kunniakkaaseen kilpajuoksuun.

Ennenkuin tämä mukautumisprosessi on ohitse hän elää hirvittävän jännityksen alaisena. Kaikkiin näihin asioihin, joita hän luonnollisesti tottuu automaattisesti päivittäin tekemään, hänen täytyy kiinnittää tarkasti huomionsa siihen saakka kun oppii tietämään, missä suhteissa ne aikaisemmin to-

tutuista tavoista eroavat. Tässä adoptioimisessa ei ole valitsemismahdollisuutta. Ellei sitä tee, tulee se mitä vahingollisimmalla tavalla rangaistuksi. Nyt hän tuntemattomain sääntöjen rikkojana, joiden olemassa-oloa hän ei tietänyt, tulee eroitetuksi työstä. Sittenkin hän voidaan vangita asetuksien rikkomisen takia; niitäkään hän ei tuntenut. Nyt häntä pettävät kauppiaat, tai työnvälitystömistöjen hoitajat ja majatalojen isännät vain siksi, kun hän ei tunne niitä perinnäisiä tapoja, joita nämä liikemiehet noudattavat. Ja sitten kuin häntä kohtaan on tehty vääryyttä tahi loukattu 1001 eri tavalla, hänellä sittenkin on rajoitettu mahdollisuus korjata asemaansa. Hän ei käsitä kuinka käydä asioihin käsiksi vaikuttavalla tavalla.

Hän on muukalainen vieraalla maalla ja mitään ei ole sellaista, joka muukalaiselle latinalaisilla sanoilla olisi samamerkityksellinen. Muuhun väestöön verrattuna hän tosin on erilainen, mutta ei kuitenkaan sitä alhaisempi. Erilaisuutensa vuoksi hän on saanut rangaistuksensa.

Siirtolaiset eri tavoilla suhtautuvat näihin oloihin. Muutamat heistä karttavat kaikkia muita kuin kotimaansa kansalaisia. Toiset sitävastoin rohkeasti ryhtyvät opettelemaan "vehkeilyn kaikki konsitit." Ensimmäiset todellisesti ainoastaan jatkavat kärsimyksiänsä, mutta niissä tapauksissa, joissa adoptioimisprosessin tuottamat tuskat ovat liian suuret; halu eli pyrkimys lieventää sitä, vieläpä sen lykkäämisenkin kustannuksella, on liian suuri.

Mutta tämä toiseksi mainittu siirtolaisten ryhmä se on, johon me tässä olimme enemmän kiinnityneitä. Milloin ja missä voi oppia kieltä ja maan tapoja; ensimmäiseksi heitä on ohjailtu "amerikalaistuttamis-kouluihin." Nyt minä myönnän, että muutamat näistä ovat siedettäviä, sillä niissä oppilaille opetetaan englannin kieltä ja ehkä lisäksi yhtä ja toista hyödyllistä ainetta. Mutta useimmat näistä ovat työnantajain avointyöpaja propagandan kehoja.

Kehittymätöin siirtolainen voi vajota mainittuun propagandaan ja sen, mitä hän saavuttaa kyvykkäisyydessä, hän menettää arvostelukyvyssään. Hän oppii yhden taikka parikin vierasta maata koskevat seikkaa, joka on totta, mutta samalla kertoo hänen päänsä täytetään sellaisella praganadalla, joka sokaisee ja estää huomaamasta omat todelliset etunsa ja tekee hänestä nöyrän ja kuuliais-orjan. Muuttaa hänet orjaksi, joka on mitätöin itsellensä ja toisille työläisille uhkaavana vaarana. Valistunut työläinen luonnollisesti tulee tyytymättömäksi ja näinollen ei hyväksykään tuontapaista "amerikalaistuttamista." Mutta se näyttää hänestä kuin hän olisi pirun ja syvän veden välillä. Hän

tietää olevansa epäedullisessa asemassa niin kauan kuin hän oppii englannin kielen, amerikalaiset tavat, raditsionit y. m. s. Hän tahtoo kehittää kaikki itsessään olevat kyvyt, mutta hän kuitenkin haluaa ne kehittää itsellensä, omaksi hyväksensä, eikä jonkun työnantajan eduksi, joka voisi saada enemmän voittoa hänen selkänahastansa. Hän tahtoo oppia tuntemaan amerikalaiset olosuhteet todellina, eikä työnantajain käsityksien mukaisina.

Jos hän on kotoisin teollisuusmaasta, niin silloin hän myöskin tietää, että uniossa on voima. Ja hän haluaa saada selville, kuinka hän voisi perehtyä ensikädessä tämän maan unioihin. Kuinka näitä on ensimmäiseksi tutkittava? Kuinka voi saada todellisia tietoja työväenliikkeestä, jotta niiden perusteella voi ymmärtäväisesti valita paikkansa siinä ja suorittaa osansa tässä työssä olosuhteiden parantamiseksi, työssä, mistä itse voisi niittää toimintansa hedelmät.

Näin tehtyänsä hän huomaa, että sopivimpia paikkoja ovat unioiden ylläpitämät koulut. Jos hänellä on riittävästi aikaa ja välttämättömästi tar-

vittava rahamäärä, hän voi mennä johonkin työväenopistoon. Työväen-Opisto on vanhin näistä laitoksista tässä maassa. Kuusitoista vuotta se on ollut toiminnassa, kasvattanut Yhdysvalloissa ja ulkomaila syntynyttä työväestöä.

Luokkatietoiselle, idealistiselle siirtolaiselle Työväen-Opisto on sopivin paikka. Siellä hän tapaa itsensä kaltaisia sekä luonteisia työläisiä. Siellä hän voi saada todellisen kuvan Amerikan teollisesta sekä yhteiskunnallisesta rakenteesta samalla kertaa kuin hän oppii englannin kieltä. Hän voi maksaa koulukustannuksensa helposti, sillä mainitut kustannukset viisi kuukautta kestäneeltä kurssilta, marrask. 15 päivästä huhtikuun 15 päivään, ovat pienemmät kuin mitä huonoimmassa oloissa pitäisi kaupungissa maksaa.

Ja samaan aikaan, mikä onkin huomioonotettava asia, kun hänellä on mahdollisuus parantaa yksilöllistä asemaansa, hän kasvattaa itsensä sopivammaksi paikallensa taistelussa työväenluokan vapauttamisen puolesta.

SAMUEL GOMPERS

SAMUEL Gompers'in kuoltua muutama kuukausi sitten, oli maa tulvillaan artikkeleita "suuresta työväenjohtajasta", mutta enimmäkseen eivät sanottavasti osoittaneet missä hänen "suuruutensa" ilmeni, se on, ellei myönnä että suuruus ilmenee siinä että on syntynyt köyhistä juutalaisvanhemmista Lontoossa, Englannissa, on lapsuusvuosina tullut siirtolaisena Yhdysvaltoihin, on työskennellyt sikaarin tekijänä ja että on kiivennyt ylös ammattiuunionismin virkaportaita.

Hyvin useat ovat kulkeneet samaa tietä tulematta suureksi ja niin ollen hänen suuruutensa ei voi aiheutua niistä selkoista. Hänen olonsa 44 vuotta A. F. of L. presidenttinä osoittaa kuitenkin jonkun verran erikoista kykyä, vaikka ei selitä missä tämä kyvykkyys ilmeni.

Tarkempi tutkiskelu ilmaisee kaksi piirrettä, jotka ovat aiheuttaneet enemmän ellei kaikkea Gompers'in mainetta. Hänessä ilmeni kaksi ominaisuutta jotka kohottivat hänet maan ammattityöväestön johtajaksi.

Yksi niistä oli ahdas, lyhytnäköinen ammattitietämys. Näkökanta, jonka mukaan sai huolehtia vain omasta pikkuisesta itsestään, välittämättä muista. Kamppailkoot sekatyöläiset ja ammattitaidottomat alhaalla liejussa, kunhan vaan minä ammatilaisena voin pitää puoleni, hittoako minä välitän.

Toinen ominaisuus oli itsepintaisuus ja taito säilyttää ja levittää sitä näkökantaa. Kyky sulkea silmänsä niille muutoksille jotka päivä päivältä tekevät ammatin toisensa jälkeen vanhentuneeksi. Taipumus antaa niiden ammattien mennä menojaan, jotka teollinen kehitys tuhoaa ja pitää silmillä vain sitä, että ne eivät vedä mukanaan muuta kuin ne mitä ei voi auttaa.

Senluontoinen ahdas ja lyhytnäköinen menettelytapa saattaa kestää jonkun aikaa, vieläpä tuottaa parempia tilapäisiä tuloksiakin kuin laajakantoinen, kauvemmastähtävä menettelytapa, mutta pitkän päälle se johtaa häviöön. Samuel Gompers oli onnekas saavuttaessaan pitkän iän ja ollen samalla syntynyt niin aikaiseen ettei elänyt kauemmin sitä menettelytapaa jonka puhemiehenä hän esiintyi.

—Kristen Svanum